

რელიგიის როლი ტურიზმის განვითარებაში და ბიბლიური პარალელები აკაკი წერეთლის შემოქმედებაში

ცაგარეიშვილი ს., ნასყიდაშვილი ა., კობახიძე მ.

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
საქართველოს ეკოლოგიურ მეცნიერებათა აკადემია

ანოტაცია: რელიგიური ტურიზმი თანამედროვე ტურისტული ინდუსტრიის შემადგენელი ნაწილია. მსოფლმხედველობა, რომელზეც საუკუნეთა მანძილზე ჩვენი ერის სულიერი კულტურული და სოციალური პოლიტიკური ცხოვრება შენდებოდა ასე მოკლე ფორმულირებით შეიძლება განისაზღვროს ქრისტიანული პატრიოტიზმი. სწორედ ღვთისა და სამშობლოს სსიყვარულმა ჰპოვა ასახვა აკაკი წერეთლის შემოქმედებაში, სადაც უხვად მოიპოვება ბიბლიის ტექსტის მიხედვით შექმნილი მრავალი ლექსი, პოემა თუ მოთხრობა, კერძოდ ღმერთის არსებობა და უზენაესობა გამოხატა აკაკიმ ლექსში „ქებათა ქება“ და „ამაოება“ უფლის დაბადებას ხატოვნად აღწერს აკაკი ლექსში „შობა“, უფლის ნათლისღების პროცესი ასახა ლექსში „ნათლისღება“... იუდაიზმს უფალი და ამაზე მოგვითხრობს პოეტი „მტირალი ანგელოზი“, „ჯვარცმის პროცესი“, „ქრისტე აღსდგა“, „კურთხევა“ აღსდგა მაცხოვარი. აკაკიმ სიხარულით აღვსილმა ამ მოვლენით, მრავალი ლექსი მიუძღვნა ამ დღესასწაულს როგორცაა „აღდგომა სოფელში“ „აღდგომის განთიადი“ და სხვა.

საკვანძო სიტყვები: ტურიზმი, რელიგია.

აკაკი წერეთლის შემოქმედების რელიგიური კუთხით გაცნობა ხელს შეუწყობს კულტურული, რელიგიური ტურიზმისა და აგრეთვე ეკონომიკის განვითარებას საქართველოში, რადგანაც ტურისტები თანხას იხდიან არამარტო ძირითად მომსახურებებზე, არამედ დამატებითი მომსახურების ობიექტებზე და არიან უხილავი ექსპორტის მონაწილეები.

კაცობრიობის არსებობის მთელი ისტორიის მანძილზე სამყაროსეული სივრცე გაჯერებული იყო ამა თუ იმ რელიგიური შინაარსით. რელიგიები იცვლებოდა, მაგრამ ადამიანის ყოფითი ცხოვრება ისევ და ისევ რელიგიური კულტით იყო განპირობებული. მომლოცველობა, როგორც კულტურული ფენომენი, უძველესი დროიდანაა ცნობილი და ყოველ რელიგიურ კულტურას მომლოცველობის მხოლოდ მისთვის დამახასიათებელი გეოგრაფია გააჩნია. სწორედ რელიგიამ ითამაშა უდიდესი როლი სხვადასხვა ქვეყნების კულტურის ჩამოყალიბებაში.

რელიგიური ტურიზმი თანამედროვე ტურისტული ინდუსტრიის შემადგენელი ნაწილია, საკულტო ძეგლები და რელიგიის ისტორია ის მოტივაციებია, რის გამოც ხდება შესაბამისი ქვეყნებისა თუ რეგიონების მონახულება. რელიგიურ ტურიზმს აქვს სამი ფორმა: მომლოცველობა, ტურები რელიგიური თემატიკით და სპეციალიზებული ტურებით, რომლებიც აერთიანებს რელიგიური თემატიკით დაინტერესებულ ტურისტებს და მომლოცველებს.

მსოფლმხედველობა, რომელზეც საუკუნეთა მანძილზე ჩვენი ერის სულიერ-კულტურული და სოციალურ-კულტურული ცხოვრება შენდებოდა ასე მოკლე ფორმულირებით შეიძლება განისაზღვროს ქრისტიანული პატრიოტიზმი. საქართველოში

არსებული მრავალი ეკლესია-მონასტერი,სიწმინდეები,რელიგიური სიმდიდრე და მრავალფეროვნება იძლევა იმის პოტენციას რომ რელიგიურმა ტურიზმმა წინა პლანზე გადაინაცვლოს,ჩვენს ხელთ არსებული საგანძური კიდევ უფრო კარგად უნდა შევფუთოთ და პოპულარიზაცია გავუწიოთ იმ პოტენციურ სტუმრებთან,რომლებიც მართლმადიდებლური რელიგიით არიან დაინტერესებულნი.იმისათვის რომ ტურისტებს ძირფესვიანად გავაცნოთ საქართველოში არსებული ძეგლები,პირველ რიგში საჭიროა კვალიფიციური კადრები,მათი გადამზადება და ღრმად შესწავლა რელიგიური საკითხების,აუცილებელია კატალოგების,ბუკლეტების დამზადება,ვიდეოების მომზადება.

რელიგიური ტურიზმის განვითარებისთვის შეიძლება ჩამოვყალიბოთ ახალი მიდგომები და ტურისტული ობიექტები მათ სხვა თვალთ დავანახოთ.კერძოდ: რელიგიას და რწმენას ქართველი მწერლები და პოეტები უმთავრესად მიიჩნევდნენ ქვეყნისთვის.სწორედ ღვთისა და სამშობლოს სიყვარულმა ჰპოვა ასახვა მრავალი მწერლისა და პოეტის შემოქმედებაში.განსაკუთრებით ეს ითქმის ილია მართალზე და აკაკი წერეთელზე,რომელნიც ქვითკირნი და დუღაბნი იყვნენმართლმადიდებლური სარწმუნოებისა,ამიტომაც გაჟღერებული მათი ნაწარმოებები ქრისტიანული სულით.

ხშირად მუზეუმის თანამშრომლები მწერლის ცხოვრებას იდეურად ხატავენ.ისინი არ მალავენ ბიოგრაფიულ დეტალებს,ხსნიან მის შემოქმედებას,მაგრამ არის მწერლის შემოქმედებაში ნაწარმოებები,რომლებიც წლების განმავლობაში ტაბუ დადებული იყო,ასეთია რელიგიური თემატიკა,ამიტომ საჭიროა რელიგიურ ტურიზმში ხაზი გავუსვათ ამ მიმართულებას.

აკაკი წერეთლის შემოქმედებაში უხვად მოიპოვება ბიბლიის ტექსტის მიხედვით შექმნილი მრავალი ლექსი,პოემა თუ მოთხრობა,იგი დიდი სიზუსტით გადმოგვცემს უფლის მიერ განვლილი გზის თითქმის ყველა მომენტს.რაც შეიძლება გამოყენებული იქნას რელიგიურ ტურიზმში,როდესაც ტურები მოეწყობა ზემო იმერეთში,აკაკი წერეთლის სახლ-მუზეუმში სტუმრობისას ტურისტებს გავაცნობთ აკაკის სულ სხვა კუთხით,მის შემოქმედებას ბიბლიური ელემენტებით,წარვუდგენთ მის ნაწარმოებებს სახარებისეული ტექსტის მიხედვით.

იოანეს სახარება იწყება სიტყვებით „დასაწყისში იყო სიტყვა და სიტყვა იყო ღმერთთან და სიტყვა იყო ღმერთი...ყოველივე მის მიერ შეიქმნა და უიმისოდ არაფერი შექმნილა,რაც კი შექმნილა.“ღმერთის არსებობა და უზენაესობა გამოხატა აკაკიმ თავის ლექსებში „ქებათა-ქება“ და„ამაობა.“

მაცხოვარი იშვა სულიწმინდის მიერ ქალწულ მარიამისაგან იუდეის ბეთლემში.უფლის დაბადებას ხატოვნად აღწერს თავის ლექსში „შობა.“

„დიდება ყოვლის შემოქმედს !

დიდება მისა ცნებასა!...

დიდება ქვეყნად მაცხოვრის

ხორციელ მოვლინებასა!...“

უფლის ნათლისღების პროცესი ასახულია ლექსში „ნათლისღება“

„ჩადგა წყალში იოანე,

ნათელს სცემდა წმინდა წყლითა

და იმავდროს მტრედის სახედ

გადმოვიდა სული წმინდა...“

„შეიყვარე მოყვასი შენი,ვითარცა თავი შენი.“ამბობს უფალი და ამ აზრს ემსახურება აკაკის ლექსი „სადამო“ აქვე ასწავლა მაცხოვარმა ხალხს „მამაო ჩვენო“ იმ დროიდან მოყოლებული ყველა ქრისტიანი კითხულობს ამ ლოცვას,მაგრამ ჩვენი დაცემული ბუნების გამო,ხშირად ამოო ხდება ეს ლოცვა უფლის წინაშე.ამას ნათლად გამოხატავს აკაკი თავის ლექსში „ზოგიერთების მამაო ჩვენო.“

„ლოცულობს:მამაო ჩვენო,რომელი ხარ შენ ცათა შინა“

გულში ფიქრობს: „წუხელის შურით მთელი ღამე არ დამეძინა.“

როცა მაცხოვარმა იქადაგა მარხვაზე მან ასე მიმართა ხალხს: „შენ, როცა მარხულობ, მოიცხე შენს თავზე და დაიბანე შენი პირი, რათა ადამიანებს კი არ უნდა ეჩვენო მარხულად, არამედ დაფარულში მყოფ შენს მამას და შენი მამა, რომელიც ხედავს დაფარულში, მოგიზღვას შენ“. მაცხოვრის ამ სიტყვების დასტურია აკაკის ნაწარმოებებში „წმინდა გიორგის რაზმში“.

იქადაგა უფალმა მრისახანებასა და მკვლელობაზე. ამ ქადაგების გამოძახილია აკაკის მოთხრობა: „გრიგოლი წერეთლის ირემი „

სახარებაში უფლის მოხდენილი მრავალი სასწაულია მოთხრობილი და აღწერილი. სწორედ ასეთ სასწაულებზე ლაპარაკობს აკაკი თავის ლექსში „ცხოვრება“.

ყოველი ადამიანის, როგორც ყველა ერის უმთავრეს მიზანს, ღმერთთან შინაგანი ურთიერთობის და მთლიანობის მოპოვება უნდა წარმოადგენდეს. საამისოდ კი აუცილებელი პირობაა განცდა, გაცნობიერება ცოდვების, მაგრამ სინანული უნდა იყოს ისეთი გულწრფელი როგორც მეზვერესია, იგავში „მეზვერე და ფარისევლის“ შესახებ. რაოდენ დიდი და მძიმე უნდა იყოს ჩვენი ცოდვები, ისინი ღმერთის სიყვარულს ჩვენს მიმართ მაინც ვერ გადაფარავენ. მით უფრო, რომ თავად უფალი გვიდებს აღქმას და გვპირდება: „ჩემთან ამოსულ მონანიე ცოდვლის არ გავაძევებ, არ გავაგდებ, ყველა უძღვებ შვილს მივიღებ“. მეზვერისეული სინანულია გადმოცემული აკაკის ლექსში „ცოდვების სინანული“. იგივე იგავში მოთხრობილი ფარისევლის მსგავსი ადამიანები არიან აკაკი წერეთლის მოთხრობის „ყვითელი სანთლის“ გმირები. თუმცა ისინი ეკლესიაში დადიან სანთელსაც ანთებენ, მაგრამ თავიანთი ხორცის საამებელი საქმიანობისთვის უფრო ირჯებიან, ვიდრე მათი სულებისთვის.

აკაკი იმდენად შთამბეჭდავად აღწერს ფუტკრის მიერ თავლის დამზადების პროცესს, რომ ეჭვი არ შეგეპარება ამ პროცესში ჩართული ღვთიური ძალის არსებობაში.

შესანიშნავია „უძღვები შვილის“ შესახებ აკაკისეული განმარტება. ამ იგავით აკაკის განსაკუთრებული დაინტერესება სწორედ იმით აისახება, რომ სურს იმდროინდელ ქართველებს უძღვებ შვილში მისი ნამდვილი „სახე“ დაანახოს და სულის ცხოვნებისაკენ მიმავალი ერთადერთი მაცხოვრებელი გზა გაახსენოს, გზა რომელიც სინანულით იწყება და „მამის სახლში („ღვთის სასუფეველში“) სიხარულით მთავრდება (წერილი 1961:109-110 XIII)“

აკაკის სწამს, რომ თუ ქართველობა ქრისტეს მოძღვრების მიხედვით, ცხოვრების გზას დაუბრუნდება-ღვთიური მცნების დაცვით, ლოცვით, მარხვით, წირვა-ლოცვებისა და წმინდა საეკლესიო საიდუმლოებებში მონაწილეობით, საერთოდ ქრისტიანულ-ეკლესიური ცხოვრებითა და ღმერთთან უმჭიდროვეს კავშირს აღადგენს, მაშინ უფალი იქნება მისი მფარველი მისი წინამძღოლი და მეგობარი, თანახმად უფლისავე შეპირებისა

„არა!... ჩვენი ნუგეში

ყოვლის შემძლე ღმერთია,

იმას უნდა მივინდოთ,

მხოლოდ ერთადერთია“ (წერეთელი 2014.296.V)

დავუბრუნდეთ კვლავ სახარისებულ ტექსტს. იუდამ გასცა უფალი და ამაზე მოგვითხრობს აკაკი თავის ლექსში „მტირალი ანგელოზი“

მაცხოვარმა მისი ჯვარზე წამებით სიკვდილი წინასწარ აუწყა მის მოწაფესა და თან დასძინა „დავცემ მწყემს და გაიფანტებიან ფარის ცხვრები“ (მათეს სახარება). მაშინ პეტრემ მიუგო პასუხად: „ყველანი რომ ცდუნდნენ შენს გამო მე არასოდეს ვცდუნდები“. სწორედ ამაზე მოგვითხრობს აკაკი თავის ნაწარმოებებში „მამალი რას ყივის“. „მას შემდეგ ყოველი ღამე ბნელში მამლები დღესაც კიდევ იძახიან „პეტრემუარ-ყო“ მაგრამ როცა ყვინჩილებიც დაიძახებენ ხოლმე „შეინანეო“ „თენდება და ქვეყანას ნათელი ეფინება“.

ჯვარს აცვეს უფალი ამ საზარელ მოვლენას ეხმაურება აკაკი თავის ლექსში „ქრისტე აღსდგა“ და „კურთხევა“

აღსდგა მაცხოვარი, აკაკისიხარულით აღვსილმა ამ მოვლენით მრავალი ლექსი მიუძღვნა ამ დღესასწაულს როგორცაა: „აღდგომა სოფელში“, „აღდგომის განთიადი“ ან კიდევ:

სისხლი და ხორცი დაუდგა
ახალი ცხოვრების დვრიტად
მამ“ქრისტე აღსდგა“ ჩაგრულნო,
მითხარით „ჭემმარიტად“

ქრისტეს დიდი მსხვერპლშეწირვა და მისი მკვდრეთით აღდგომა გამუდმებით და განუშორებლად უდგას თვალწინ აკაკის! თუ ქრისტეს გზით ვივლით, ღვთის მცნებებით შევიმოსებით,წინ არ აღვუდგებით და მივყვებით მის წმინდა ცნებას,მხოლოდ ამ შემთხვევაში შევძლებთ მის მფარველობაში ყოფნას.

-ვისაც ვუყვარვარ ის ჩემ სიტყვას დაიცავს და მამაჩემიც შეიყვარებს მას,ჩვენც მივალთ მასთან და დავიდებთ სავანეს(იოანე 4.33)

„მრწამსა და აღვიარებ
ქართლი აღორძინდება
და ღვთისმშობლის წილხვედრი
არვის დაეწინდება“ (აკ.წერეთელი.2014.300 V)

ვფიქრობთ, რელიგიური ტურიზმით დაინტერესებული ადამიანებისათვის ქართველი ბუმბერაზი მწერლებისა და პოეტების რელიგიური კუთხით გაცნობა ძალიან საინტერესო იქნება. აღნიშნული ტურები გათვლილია როგორც ადგილობრივ ისე უცხოელ ტურისტებზე, აგრეთვე განსაკუთრებით დადებით შედეგს გამოიღებს სასკოლო ექსკურსიებზე.

რელიგიური ტურიზმის განვითარება საშუალებას მოგვცემს რელიგიათა პატივისცემა გაიზარდოს, ღრმად იქნას გაცნობილი ტრადიციები, ლიტერატურა რელიგიური რაკურსით. ერთიანობაში კი ეს ქვეყანაში ტურიზმის წინსვლას შეუწყობს ხელს.

ლიტერატურა

1. ახალი აღთქმა
2. მათესა და იოანეს სახარება
3. აკ.წერეთლის 5 ტომეული, 15 ტომეული-3;5;8 ტომი
4. მეტრეველი მ. ტურიზმისა და სტუმარმასპინძლობის საფუძვლები. // თბილისი, 2008.
5. აკაკი მინდიაშვილი -. „რატომ ვისჯებით, რა გადაგვარჩენს“
6. მინდიაშვილი ა. ღმერთი, სამშობლო და ადამიანი. აკ. წერეთლის პირად ცხოვრებასა და შემოქმედებაში. // თბილისი, 2017.

THE ROLE OF RELIGION IN TOURISM DEVELOPMENT AND BIBLICAL PARALLELS IN THE CREATION OF AKAKI TSERETELI

Tsagareishvili S., Naskidashvili A., Kobakhidze M.

Summary: Religious tourism is an integral part of the modern tourism industry. The outlook on which the spiritual, cultural and social political life of our nation has been building for centuries with such a brief formulation can be defined as Christian patriotism. It is the love of God and motherland that has been reflected in the writings of Akaki Tsereteli. There are many verses, poems or short stories of the Bible abundantly found, particularly the existence and supremacy of God, is expressed in Akaki's poem "Praise of Praise" and "vanity" the birth of Lord is vividly described by Akaki in the verse "Christmas", the Lord's Epiphany process is reflected in the verse "Epiphany" ... Judas betrayed the Lord, and the poet narrates about it. "Mourning Angel", "The Crucifixion", "The Christ Is Risen", "The Blessing" the Savior has risen, Akaki was overjoyed by this event, and many verses have been dedicated to this holiday, such as "Easter in the Village", "Easter Sunday", and more.

Getting acquainted with Akaki Tsereteli's creativity from a religious point of view will promote cultural and religious tourism in Georgia, as tourists pay not only for basic services but also for extra services. There are also invisible export participants.

Key words: Tourism, religy.